

REFERAT

Tema for møte: Plandataforum

Dato: 25. mai 2022, kl. 9:00 – 12:00, på Teams

Til stede: Heidi Liv Tomren, Kommunenes sentralforbund (KS)
Rose Byrkjeland, Direktoratet for byggkvalitet (DiBK)
Bjørge Stavik, Kartverket, (KV) (leder)
Mona Høiås Sæther, Storkommunene, (Trondheim kommune)
Kristin Eriksen, Hamar kommune
Oddmund Arntsberg, Energi Norge (Elvia)
Espen Gudevang, Statsforvalteren (SF) (Innlandet)
Marcus Hothmann, Statsbygg
Søren Elkjær Kristensen, Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE)
Anita Sundnes, Ulstein kommune
Anders Berget Owren, Statens vegvesen (SVV)
Jostein Amlien, Kartverket
Jon Anders Bordal, Kartverket (KV)
Line Langkaas, Kartverket (sekretær)
Iren Andersen, Kartverket (regional representant),
Tone Reinsnos Knutsen, Statsforvalteren (deltatt på sak Tildelingsbrev SF)
Aase Midtgaard Skrede, Kartverket (deltatt på sak Tildelingsbrev SF)

Referent: Line Langkaas, Kartverket

Kopi til: Marit Killingrød Bjørke, Bane NOR
Eirik Heddeland Martens, Kristiansand kommune
Frøde Hansen, Fylkeskommunene, (Hedmark og Oppland)
Hilde Johansen Bakken, Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)
Per Vallner, Statsforvalteren (SF)
Alf-Ove Lindås, Telenor

Forkortelser:

ND - Norge digitalt
NAP - Norge digitalt arealplanløsning
PBL - Plan- og bygningsloven
PTU - Plan- og temadatautvalg i fylke, del av NDs regionalapparat
PLF - Plandataforum
DOK- Det offentlige kartgrunnlaget

Vedlegg:

- Presentasjoner og sakspapirer er tilgjengelig for Plandataforum i Teams/ND Plandataforum/mappe for aktuelt møte/Filer
For andre: kontakt KV v/line.langkaas@kartverket.no.
- Presentasjoner og andre dokumenter finnes for de fleste punkter på agendaen og det henvises til disse i tillegg til det som står i referatet.

Mål for dagen

- Få innsikt i KS Strategisk veikart for plan – diskutere hvilken betydning det får for Plandataforums videre arbeid og sektormyndighetene når det gjelder tidlig involvering og høring
- Få innsikt i tildelingsbrev til Statsforvalter ang. oppfølging av planforvaltning i kommunene
- Bli oppdatert status på pågående aktiviteter

Beslutninger angitt i grønt i teksten.
Aksjonspunkter angitt i blått i teksten

I ND er det viktig med åpenhet og innsyn for alle. Siden lysark og sakspapirer ikke legges ut på Geonorge er referatet fylldig. Oppsummering/Kortversjon er laget i tillegg for de som ønsker en kortere versjon.

Oppsummering/Kortversjon

- **KS – startet FoU/Pilotering av forslagsbase** med med IKT-leverandørene for å få dem til å starte utviklingsarbeidet som er signalisert vil ta tid. Den nye fagstandard Plan 5.0 ligger til grunn for arbeidet og ePlansak/produksjonsløype skal testes ut. Innspill fra PLF om at forslagsbasen bør splittes i to; omriss ved oppstart og planer til høring - for å muliggjøre effektiv deling med andre gjennom geosynkronisering.
- **KS – strategisk veikart.** Foreløpig/ikke vedtatt. Krevende for kommunene å se hva som skjer og forstå det som skjer – målet er å samle dette i ett dokument. Veikartet foreslår forbedringspunkter bla. større vekt på samhandling, digital samhandling basert på digitale fellesløsninger, standardisering av plan-byggesaks prosessen, nasjonal tjenesteplattform og viktighet av bedre grunnlags- og temadata. PLF mener arbeidet er viktig og støtter det. Viktigste for PLF er samhandling som gir et strukturert datagrunnlag som gi lik tilgang til relevante data, integrasjon av høringspartene savnes i arbeidet. Videre er det bra med at det settes fokus på begreper/definisjoner, kommunikasjon med høringsparter bør automatiseres mm.
[PLF- ber om å få oversendt tiltak T2.1 og hele rapporten når den er godkjent.](#)
- **Geosynkronisering** – 276 kommuner synkroniserer – 8 nye i år. Økning i antall kommuner som leverer alle plantyper og -nivåer. 2.2 mill. er overført fra 2022 (Plansatsingsmidler), det gis støtte i 2022 til nye kommuner som vil geosynkronisere. 200k er gitt i støtte pr mai, 200k og 300k er satt av til hhv Push-geosynk tiltaket og brukerbehovskartlegging. Arbeidet med å pilotere **Push-geosynk** konseptet i en kommune (Trondheim) er startet opp.
- **Tildelingsbrev statsforvalteren – Løpende forvaltning av Planregister i kommunene.** SF har fått oppfølgingsansvar av KDD. Flere regioner vil samhandle med KV om dette og Vestland fylke har startet og ga et godt eksempel på hvordan dette kan gjøres. Med utgangspunkt i KDDs spørreundersøkelse til kommunene ang. planregister i 2021 har de gjennomført en digitalt spørreundersøkelse med kommunene og følger opp dette med dialogmøter i 7 regioner. Basert på funn lages tiltak som planlegges gjennomført H22/v23. Noen foreløpige funn: hinder er økonomi, tid, prioritet, kompetanse, kontinuitet i arbeidet, lederforankring, manglende forståelse for viktighet og bruk. Mange tidstyver mye leting etter gamle planer, tungvint rapportering, mye tid til informasjon. Trend store kommuner klare seg godt – mindre sliter. Ønske om fokus på Kurs og Dispensasjoner videre.
PLF – viktig at kommunene gjennomfører løpende forvaltning - veldig bra at dette følges opp. Samarbeid med SF/KV er naturlig. Opplegget til Vestland bør kopieres i flere fylker – dette var veldig bra.
- **Brakerbehovskartlegging** -ikke startet – håper å få tid til oppstart avtale med konsulent i løpet av sommeren.
- **Tilgang for leverandører til plandata fra NAP/GEOnorge** – nytt møte med leverandørene planlegges da forrige ikke ga nok svar. Spørsmål til leverandører lages som de må forberede seg på til møtet. KV har nå stengt tilgang til alle som ikke har rettigheter. Ansvar for tilgang til kommunenes plandata i NAP/Geonorge må gis av den enkelte kommune.
- **Geosynkronisering Oslo kommune** – de har motivert for å få til synk i 2022, men har noen utfordringer knyttet til hvordan planbasen er lagt opp og ikke tid til å følge opp dette før til høsten. En versjon av plandatabasen sendes nå over til Norconsult som skal vurdere om det er gjennomførbart.

Fullversjon

Velkommen

Marte Birkeland stiller for DiBK fremover, hun vil overta for Rose når hun slutter til høsten. Kristin Eriksen, Hamar kommune stiller for Tone Waabakken

Det beklages at det er blitt litt tull og rot rundt møteinnkallinger etc. de siste månedene. Årsak er at det ikke er blitt benyttet oppdatert e-post gruppe.

Godkjenning av referat

- Referat fra møtet 14.01.2022 ble godkjent.

KS – strategisk veikart for Plan og FoU Forslagsbase v/Heidi Liv

FoU-forslagsbase

Gjelder pilotering av utvikling og bruk av forslagsbaser og med bakgrunn i ny fagstandard Plan 5.0. som støtter mottak av planforslag fra fellestjenester plan og er koordinert med behovene i PlanSak. Kommunene ønsker dette velkommen, men leverandørene tror dette blir kostbart og det vil ta tid for at de kommer i gang med utviklingen. FoU prosjektet er startet for å få leverandørene i gang.

Piloteringen omfatter 2D, 3D, digitale bestemmelser koplet til kartet og kommuner skal være med i piloteringen. Kopling til fagsystemet ePlansak – hele «løypa» skal testes ut. Saksbehandler perspektivet skal inkluderes. Omfatter ikke vedtatte planer.

Det er ikke et mål å utvikle en ferdig løsning, men leverandørene skal vise hvordan løsningen kan bli. Leveranse i oktober/november 2022.

Innspill fra Plandataforum:

Forslagsbase bør splittes opp i to baser; omriss ved oppstart og plan til høring med fullstendig innhold. Dette muliggjør deling av data med andre ND-parter gjennom f.eks geosynkronisering.

Strategisk veikart

I presentasjonen tas det forbehold da veikartet først skal behandles av KS-styringsgruppe i juni.

KS har startet og «eier» dette, men det påpekes at det ikke kan gjennomføres uten enighet med andre forvaltningsmyndigheter og etater.

Bakgrunnen for at KS har utarbeidet veikartet er tilbakemelding fra kommunene om at det er vanskelig å se en retning i alt som skjer og det er krevende for kommunene å forstå det som skjer. Så dette er mer en oppsummering og forklaring til det som allerede er i gang.

Veikartet foreslår følgende forbedringsområder: se foil

Viktig av støtte for helhetlig samhandling vektlegges.

Helhetlig digitalt samhandling skal baseres på nasjonale fellesløsninger og det er behov for å standardisere plan-byggesak på en nasjonal tjeneste plattform.

Noe av utfordringsbildet i dag som en ønsker forbedringer på er bla. mye kommunikasjon på e-post, vanskelig å forstå tilbakemeldinger, lite strukturert, lite muligheter for gjenbruk. Se foiler

Innspill og tilbakemeldinger fra Plandataforum:

- Viktigste for plandataforum og samhandling er et strukturert datagrunnlag som gi lik tilgang til relevante data
- Digitale vedtak på digitalt kart – dette sikrer gjeldende versjon
- Ide – GIS-data screenshots automatisk inn i dokumenter
- Utfordring – hvordan strukturere etatens plansystem så det passer med kommunens?
- Definisjoner/begreper – digitalt leksikon inni API ønskes slik at det kan brukes direkte inn etatenes fagsystemer
- Spennende – bra at utfordringer knyttet til grunnlags og temadata har fått fokus i veikartet
- Dataeier må sette seg inn i brukers ståsted og tilpasse seg dette
- Brukere må ha kunnskap om hvordan dataene kan brukes
- T2.1 – veldig interessant – Plandataforum ber om KS oversender disse før rapport er godkjent og ber om at endelig rapport deles med forumet når klar.
- T2.3 – veldig bra at det fokuseres på felles definisjoner og bruk av sentrale begreper. Begreper i Plan og byggesak blir i dag brukt på helt forskjellige måter i ulike miljøer.

- Interaksjon med høringsparter savnes. Slik interaksjon er dokument basert i dag, fint om det kunne leses direkte fra kartet og en slutter med tekst. Svar fra KS: dette bør bli en aksjon i forbindelse med veikartet fokusområde digital samhandling mellom sektormyndigheter og kommuner.
- Spørres om f. eks Statsforvalter er med i arbeidet. Svar: nei – bare pekt på utfordringer knyttet til dialog mellom kommer Statsforvalter og andre.
- KV -for SFKB og Plan jobbes det med å automatisere tilbakemeldinger til kommuner – kanskje kan dette gjenbrukes mellom kommune og høringsparter
- Utfordring – mange Plankonsulenter som ikke vet hva de driver med. Finnes ikke krav til proffesjonalitet til disse i dag som forslagstillere. Svar fra KS – Fellestjenester Plan med validering og sjekklister vil løse noe av dette, krav til ansvarlig søker må stiles til høyere nivå enn KS.

Geosynkronisering Plan – status og videre planer

Status geosynkronisering

- 276 kommuner synkroniserer – 8 nye i år. Det jobbes aktivt med å få med flere kommuner og at flest mulig kommuner synkroniser alle plantyper og nivåer.
- Status for innhold i NAP/Geonorge pr mai:

Levaranse form	Reguleringsplan		Kommunelplan/-delplan	
	Vedtatt	Forslag/høring	Vedtatt	Forslag/høring
Synkronisering	276	273	200	154
Periodisk	78	10	150	29
sum	354	283	350	183

Forslag/høring - synkronisering - viser antallet som har satt opp synk, men ikke alle har plan til høring per dg.
 Forslag/høring - periodisk - disse leverer pr nå, men kan være flere som leverer gjennom året

- **Økonomi, gjenstående midler fra ND Plansatsing 2018-2021:**
 Kr. 2 200 298 overført fra 2021
 Kr. 200 000 utbetalt i oppstartstøtte til kommuner som har startet opp geosynk i pr mai 2022
 Foreslått bruk av gjenstående midler:
 Kr. x Oppstartstøtte gis til alle kommuner som vil i gang med geosynk
 Kr. 200 000 til utvikling/pilotering av «Push geosynk konseptet»
 Kr. 300 000 kjøp av konsulent tjenester «Brukerbehovskartlegging»
- **Push-geosynk – (robusthetstiltak)**
 Tiltaket vil løse en av tre hovedfeilkilder i dag knyttet til at kommunene må følge opp sertifikater i forbindelse med brannmur – disse utløper etter en viss tid. Videre er det også lagt inn øvrige forbedringer. I konseptet har en snudd litt på kommunikasjonen mellom tilbyder som står i kommunen og abonnent hos KV. Abonnenten spør ikke lenger om det er noe nytt i dataene i kommunen som gjør at synkronisering må kjøres. Dette styres i løsningen fra tilbydersiden hos kommunen. Løsningen vil bli frivillig å gå over til for kommunene, men vil gi fordeler driftsmessig for kommunen og gir også flere forbedringer knyttet til f. eks feilmeldinger.
 I 2021 ble konseptet utviklet og testet av KV/leverandører, i 2022 skal konseptet piloteres i en kommune og Trondheim er med. Oppstartsmøte for arbeidet i 2022 er gjennomført med leverandører og utviklingen er i gang.

Tildelingsbrev Statsforvalter – oppfølging av planforvaltning i kommunene

Bakgrunn, hensikt og mål

KDD – hadde ikke mulighet til å stille på møte og informere om dette, tar sikte på å få inn dette i juni møtet.

Tildelingsbrev: Planregister – v/Espen (SF)

Innledet litt med SFs roller, ansvar og ansvarsområder – se presentasjon.

Resultatmål beskrevet i tildelingsbrevet: *Alle kommuner holder digitalt planregister løpende oppdatert. SF skal være pådrivere i å holde digitale planregistre løpende oppdatert slik at informasjonen til enhver tid gjeldende arealbruk er lett tilgjengelig for bruk av alle.* SF skal rapportere til KDD på bla. grad av løpende oppdatert, lederforankring og årsak sammenhenger.

SF utarbeider virksomhetsplan ut fra tildelingsbrev, men hvordan embetene løser dette varierer mye.

Noen fylker har startet opp å se på hvordan tiltaket skal gripes an, andre ikke. Fylkene har også forskjellig utgangspunkt da noen har kommet lengre med etablering og forvaltning av digitale planer og rutiner, noen regioner har utstrakt samarbeid og hatt det over mange år. Flere regioner vil samarbeide med KV og leverandører, noen sender ut spørreskjema eller forventningsbrev og andre har fokus på etablering av rutiner for forvaltning i kommunene. Lederforankring i kommunene når det gjelder planregistre er varierende.

Eksempel på gjennomføring fra Vestland fylke v/ Tone (SF) og Aase (KV)

SF og KV har allerede et tett samarbeid i fylket og oppdraget i tildelingsbrevet ligger tett opp mot de oppgavene KV har ut mot kommunene når det gjelder oppgaver innen Plan.

Tone og Aase har planlagt en gjennomføring i 3 etapper:

1. Spørreundersøkelse til kommunene gjennomført – svar: 78%

Hovedspørsmål: geosynkronisering, lederforankring, innhold i planregister, bruk og nytte av planregister, hvor trykker skoen, hva må til for å få økt kvalitet og innhold i planregisteret deres?

2. Regionsvise dialogmøter med kommunene på teams (7 stykk). Gjennomføring startet og alle møter gjennomføres innen tidlig juni 22.

3. Oppfølging og til tiltak i de ulike kommunene ila høsten 2022/våren 2023.

Foreløpige funn:

- Hindringer som økonomi, tid, opplæring og kontinuitet i arbeidet
- Ressurser nok trengs slik at en i større grad kan prioritere føringer i planregister
- Ledere som er engasjerte bør snakke med andre kommuner
- Trend – store kommuner har mest på plass, nok ressurser – mindre sliter
- Gode kurs, som går i dybden, mer innhold; dispensasjoner etc.
- Viktig å sikre nok kursing av de som forvalter planbaser, i de tekniske program kommunen faktisk benytter
- Mangler tid, tidstyver er mange – f. eks lete etter gamle planer, Kostra-rapportering tungvint, kommunene bruker mye tid på informasjon og formidling
- Dispensasjoner må legges inn tilbake i tid, avslag like viktig å føre som å føre dispensasjonene, klarere regelverk rundt dispensasjoners levetid
- Nytteverdien for et godt og oppdatert planregister for Byggesak er viktig å få frem

Kommentarer fra Plandataforum:

- Oppgaven gitt gjennom tildelingsbrev til SF er viktig og bra tiltak
- Måten Vestland har tatt tak i og gjennomfører dette på bør spres til andre fylker – dette var veldig bra og bør gjenbrukes
- KV informert om at alle KVs fylkeskartkontor er oppfordret til å ta kontakt med SF om dette for å få til samarbeid
- I Tietos løsning ePlansak blir det muligheter for å før dispensasjoner i saken
- I arelplaner.no fra Norkart er det nå større muligheter til å føre dispensasjoner.
- Kursene i Planforvaltning som KV holder er meget bra, og viktig at opprettholdes
- Saksbehandlingen hos SF vil gå mye mer smidig om forvaltning av planforvaltningen blir bedre

Løpende saker – status

Brukerbehovkartlegging

Dette er ikke startet. KV håper å få tid til å få startet anbudsprosess for kjøp av konsulent ila sommeren. [Hvis noen av medlemmene har anledning til å lede arbeide er det velkomment.](#)

Tilgang for leverandører til plandata på Geonorge

Leverandørene ønsker avtale om tilgang til plandata på Geonorge for å tilrettelegge produkter og tjenester for kommuner og andre ND-parter. De ønsker sikkerhet på at tilgang er mulig før de starter utvikling. Det er også nå kommet løsninger der kommunene har nytte av og også hente data fra NAP/Geonorge.

Plandataforum har ønsket nytt møte med leverandørene da det første ikke var oppklarende nok. Som vedtatt i sist møte – en arbeidsgruppe jobber nå med spørsmål som leverandørene må forberede svar på til møtet og denne gruppen vil gjennomføre møte med leverandørene før sommeren.

KV har også stengt tilgang til plandata på Geonorge for alle som ikke har rettigheter til disse.

Besluttet i møtet at Plandataforum ikke kan ta ansvaret å gi leverandørene tilgang til alle kommuners data i NAP/Geonorge. Ansvaret må legges til de enkelte kommuner.

Geosynk Oslo kommune

Oslo kommune er motivert for leveranse av plandata til NAP vi via Geosynk, men de har utfordringer knyttet til både tid og hvordan data er tilrettelagt i basen. Oslo vil nå dele sin PostGIS base med Norconsult for at de kan se på om det er mulig å få til geosynkronisering. Målsettingen er å få opp geosynk ila 2022.

Neste møte: 3.juni på teams